

Spojená škola, J. Kráľa 39, Zlaté Moravce
- Školský klub detí ako súčasť školy

Výchovný program školského klubu detí

Názov výchovného programu	„Mravenisko“
Forma výchovy a vzdelávania	denná
Výchovný jazyk	slovenský
Druh školského zariadenia	štátne
Dátum prerokovania v rade školy	27.09.2023
Dátum prerokovania v pedagogickej rade	31.08.2023
Schválený zriaďovateľom	
Platnosť	01.09.2023 – 31.08.2026
Miesto vydania	Spojená škola, J. Kráľa 39, Zlaté Moravce
Zriaďovateľ školy	Regionálny úrad školskej správy v Nitre, J. Vuruma 1224/1, 949 01 Nitra

Zlaté Moravce, 01.09.2025

Mgr. Lucia Farkašová
riaditeľka školy

spojenaszm@gmail.com
tel. 037/64 26 077

pečiatka školy

Výchovný program ŠKD

Výchovný program školského zariadenia vydáva riaditeľka školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy, v rade školy (vyjadrenie sa rady školy k ŠkVP) a po schválení zriaďovateľom.

Revidovanie výchovného programu školského zariadenia (VPŠZ)

Platnosť/ revidovanie	Dátum	Zaznamenanie inovácie, zmeny, úpravy
Platnosť VPŠZ	01.09.2017	Predĺženie platnosti do 31.08.2021
Platnosť VPŠZ	01.09.2021	Predĺženie platnosti do 31.08.2024
Revidovanie	20.04.2022	Aktualizácia: nový zriaďovateľ, zosúladenie VPŠZ s aktuálnou legislatívou. Vypustenie: personálne zabezpečenie, materiálno-technické a priestorové podmienky, podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove, vnútorný systém kontroly a hodnotenia detí a žiakov, vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školského zariadenia, požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických zamestnancov.
Revidovanie	01.09.2023	Aktualizácia: nový riaditeľ, zosúladenie VPŠZ s aktuálnou legislatívou, nové tematické oblasti výchovy - ich charakteristika a ciele. Vypustenie: CŠPP ako súčasť školy (transformácia), výchovné štandardy, výchovné osnovy, výchovný plán.
Revidovanie	01.09.2025	Aktualizácia: zvýšenie počtu oddelení ŠKD, rozšírenie oddelení ŠKD pre žiakov C variantu

Výchovný program ŠKD

Obsah

1 Charakteristika školského klubu detí	4
1.1 Charakteristika a počty detí v ŠKD	5
2 Poslanie, zameranie, ciele výchovy v ŠKD	6
2.1 Kľúčové kompetencie detí v ŠKD	7
2.2 Projekty, spolupráca s inými subjektami.....	8
3 Výchovný jazyk	8
4 Formy výchovy a vzdelávania	8
5 Tematické oblasti výchovy.....	10
5.1 Zoznam oblastí výchovy s vymedzením najmenšieho počtu výchovno-vzdelávacích činností	14
5.2 Výchovný plán	15
Použité skratky	16

1 Charakteristika školského klubu detí

Spojená škola, J. Kráľa 39, Zlaté Moravce je na základe § 10 ods. 1, § 20 ods.1, § 21 ods. 1 a § 22 zákona č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a v súlade so zákonom č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov organizácia s právnou subjektivitou a patrí do siete škôl pre deti a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Vystupuje v právnych vzťahoch svojim menom a nesie zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov. Zriaďovateľom školy je od **01.01.2022 Regionálny úrad školskej správy v Nitre, J. Vuruma 1224/1, 949 01 Nitra.**

• Spojená škola, J. Kráľa 39, Zlaté Moravce má organizačné zložky:

Špeciálna materská škola,

Špeciálna základná škola.

Súčasťou školy je **Školský klub detí**, výdajná školská jedáleň a elokované pracovisko, Slnecná 2, Zlaté Moravce.

• **Špeciálna základná škola** (ďalej len ŠZŠ) je plnoorganizovanou školou, ktorá poskytuje výchovu a vzdelávanie žiakom so zdravotným znevýhodnením. Do školy sú prijímaní žiaci s primárnou diagnózou **mentálne postihnutie** (ďalej len MP). Vzdelávanie poskytujeme aj žiakom s **viacnásobným postihnutím v kombinácii s MP, žiakom s diagnózou autizmus alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami s MP.**

ŠZŠ sa vnútorne člení podľa stupňa mentálneho postihnutia žiakov na:

a) **A variant** pre žiakov s ľahkým stupňom MP,

b) **B variant** pre žiakov so stredným stupňom MP,

c) **C variant** pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom MP alebo pre žiakov s MP, ktorí majú aj iné zdravotné postihnutie, sú držiteľmi preukazu zdravotne ťažko postihnutých a nemôžu sa vzdelávať podľa variantu A alebo B.

• **Výchovný program školského zariadenia** (ďalej aj výchovný program) školského klubu detí je základným dokumentom školského klubu detí, podľa ktorého sa uskutočňuje výchovno-vzdelávacia činnosť v školskom klube detí. Výchovný program školského klubu detí vydáva riaditeľka školy po prerokovaní v pedagogickej rade školy, po vyjadrení rady školya po schválení zriaďovateľom. Výchovný program školského klubu detí musí byť vypracovaný v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania.

Výchovný program ŠKD

- **Výchovný program školského klubu detí má názov „Mravenisko“,**

pretože chceme, aby deti v našom školskom klube tak ako mravce boli stále v pohybe a disponovali vysokou mierou spolupráce, komunikácie a socializácie.

- **Školský klub detí** (ďalej len ŠKD) ako súčasť špeciálnej základnej školy zabezpečuje pre deti, ktoré v nej plnia povinnú školskú dochádzku, činnosť podľa výchovného programu ŠKD zameranú na ich záujmovú činnosť, oddych, relaxáciu a prípravu na vyučovanie, v čase mimo vyučovania a v čase školských prázdnin.

1.1 Charakteristika a počty detí v ŠKD

- ŠKD sa člení na **štyri vekovo zmiešané oddelenia** spravidla podľa stupňa postihnutia detí, pričom počet detí v oddelení určí riaditeľka školy. Počet detí v oddeleniach pre žiakov so zdravotným znevýhodnením je rovnaký ako v triedach, v ktorých sa vzdelávajú (§ 114 ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní v znení neskorších predpisov - ďalej len školský zákon).

- Do ŠKD sa na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu prijíma žiak špeciálnej základnej školy, ktorý je prihlásený na pravidelnú dochádzku do ŠKD, do 15. septembra. V prípade potreby a voľnej kapacity sú deti prijímané do ŠKD aj v priebehu školského roka. Do ŠKD možno prijať žiaka aj na nepravidelnú dochádzku alebo na prechodné obdobie, ktorého dĺžka sa vyznačí v rozhodnutí o prijatí.

Výchovný program školského zariadenia (ďalej aj VPŠZ) sa vzťahuje na všetky oddelenia ŠKD s prihliadnutím na individuálne možnosti a schopnosti detí so zdravotným znevýhodnením.

- ŠKD navštevujú žiaci **prípravného až 4. ročníka A variant** (výnimočne, po posúdení rodinnej situácie aj žiaci 5. a 6. ročníka) a **žiaci 1. až 10. Ročníka B variantu a C variantu**, ŠZŠ pochádzajúce z mesta Zlaté Moravce, ale aj z okolitých obcí, ktoré na cestu domov využívajú MHD aj prímestské spoje, čomu sa prispôsobuje aj ich odchod zo ŠKD.

ŠKD 1 navštevujú žiaci C variantu.

ŠKD 2 navštevujú žiaci B variantu.

ŠKD 3 navštevujú žiaci A variantu.

ŠKD 4 navštevujú žiaci C variantu – triedy pre žiakov s AUT alebo ďalšími PVP s MP.

V ŠKD sú okrem detí z majority zapísané aj deti pochádzajúce zo sociálne znevýhodneného prostredia (ďalej len SZP), málo podnetného rodinného prostredia, žiaci z marginalizovanej rómskej komunity (ďalej len MRK). Výchovná činnosť s týmito žiakmi si vyžaduje uplatňovanie istých osobitostí. Rešpektujeme ich etnickú, kultúrnu, sociálnu, jazykovú a psychickú odlišnosť. Vo výchovnom programe sa v čo najväčšej miere snažíme vytvárať

Výchovný program ŠKD

podmienky na prekonávanie jazykových, zdravotných a sociálnych bariér dieťaťa zo SZP a MRK.

Vo výchovnej činnosti využívame čo najviac názorných učebných materiálov, spájame teóriu a osobné skúsenosti žiakov s praxou, vytvárame multikultúrne prostredie. Do výchovnej skupiny v ŠKD zaraďujeme prednostne súrodencov, aby sme im zjednodušili cestu zo školy. V tematickej oblasti výchovy "Kultúra a umenie" sa venujeme aj osvojovaniu piesní a tancov z rómskeho etnika a rómskym reáliám. Cieľovými aktivitami sa snažíme využiť temperament žiakov.

2 Poslanie, zameranie, ciele výchovy v ŠKD

• **Poslaním ŠKD** je rozvíjať osobnostný potenciál, záujmy a vzdelávacie potreby dieťaťa so zdravotným znevýhodnením prostredníctvom neformálneho vzdelávania. Tento proces je zameraný na rozvíjanie osobnosti dieťaťa po stránke telesnej a duševnej, vytváranie priaznivých podmienok pre rozvoj vyšších motívov v správaní dieťaťa a formovanie ušľachtilých hodnôt ako sú úcta, rešpekt, rovnosť, práva (ale nie na úkor druhých), tolerancia, česť, vzájomná pomoc a spolupráca, nenásilné riešenie konfliktov a pod. Zameriame sa na predchádzanie všetkým formám diskriminácie, xenofóbie, antisemitizmu, intolerancie, rasizmu. Primeraným spôsobom sa budeme venovať globálnej výchove a problematike v oblasti migrácie.

• Ciele výchovy v ŠKD:

- vytvárať u detí kladný vzťah ku škole, podporovať aktivity vzťahujúce sa ku škole,
- zabezpečiť deťom podmienky na prípravu na vyučovanie, oddych a relaxáciu po vyučovaní v škole,
- rozvíjať komunikačné, sociálne, občianske a kultúrne kompetencie detí,
- realizovať aktivity na zmysluplné využívanie voľného času, predchádzať nežiaducemu správaniu a nevhodným činnostiam žiakov vo voľnom čase,
- vytvárať priestor pre tvorivé činnosti, poskytovať deťom priame zážitky, využívať ich zvedavosť,
- podporovať inkluzívny a individualizovaný (diferencovaný, personalizovaný) prístup vo výchove a vzdelávaní,
- viesť deti k osvojovaniu celoživotných pravidiel, kontrolovať ich dodržiavanie,
- využívať prirodzený záujem detí o činnosť, rozvíjať záujmy a naplňovať novo-vynárajúce sa potreby súčasných detí, dávať možnosť výberu činností alebo ich spoluorganizovania, učiť deti spolupracovať,
- učiť deti niest zodpovednosť za svoje zdravie, aktívne ho chrániť a upevňovať,
- uplatňovať a chrániť práva dieťaťa v spolupráci s rodinou, zriaďovateľom a ďalšími zainteresovanými stranami (partnermi) podieľajúcimi sa na výchove,
- vytvárať priaznivé multikultúrne prostredie v oddeleniach ŠKD,

Výchovný program ŠKD

- viesť deti k ochrane životného prostredia v bezprostrednom aj širšom okolí, k šetreniu s energiami.

• Zameranie ŠKD:

- využívanie osobných skúseností detí, zaraďovanie praktických činností, činnostného a zážitkového učenia,
- vedenie detí k samostatnosti, upevňovanie sebaobsluhy, rozvíjanie manuálnych zručností detí so zdravotným znevýhodnením,
- rozvíjanie tvorivosti a originality vo výtvarnom, estetickom, tanečnom a hudobnom prejave detí so zdravotným znevýhodnením,
- rozvíjanie prierezových tém zo školského vzdelávacieho programu ŠZŠ: multikultúrna výchova, osobnostný a sociálny rozvoj, environmentálna výchova, dopravná výchova, výchova k manželstvu a rodičovstvu, ochrana života a zdravia, regionálna výchova a ľudová kultúra, mediálna výchova,
- pestovanie ľudových tradícií s využitím materiálno-technického vybavenia školy: základy regionálnych remesiel (tkanie na ručných rámoch, hrnčiarstvo – práca s hlinou, košíkárstvo – pletenie z pedigu, papierové pletenie),
- využívanie temperamentu a spontánnosti detí pri osvojovaní si jednoduchých folklórnych prvkov a tancov, rómskych tancov.

• Plánovanie budúcich aktivít ŠKD:

V blízkej budúcnosti sa chceme vo výchovnom programe viac vydať smerom “PRO EKO”, zvýšiť podiel enviro aktivít, pri ktorých by mohli deti hravou formou a aktivitou cez zážitky (samozrejme s prihliadnutím na vek a ich individuálne osobitosti) vytvárať vlastnú skúsenosť a zlepšovať tak životné prostredie– efektívne učenie. Postupne sa tak stotožňovať s dlhodobou víziou "ZELENEJ ŠKOLY".

2.1 Kľúčové kompetencie detí v ŠKD

komunikačné	schopnosť vyjadrovať sa podľa svojich možností a schopností, využívať alternatívne spôsoby komunikácie, aktívne počúvať, vyjadriť vlastný názor, samostatne alebo s pomocou riešiť problémy, akceptovať názor iných, viesť dialog
motorické	schopnosť koordinovať pohyby, prekonávať prekážky, orientovať sa v priestore, spájať pohyb so spevom, využívať jemnú motoriku, využívať lokomočné schopnosti
sociálne	schopnosť samostatne sa rozhodovať, spolupracovať v skupine, rešpektovať iných, prijať kompromis, presadiť vlastný názor, tolerovať odlišnosti medzi ľuďmi

Výchovný program ŠKD

informačné	schopnosť používať IKT – PC na základnej používateľskej úrovni, používať školské edukačné programy
pracovné	schopnosť s pomocou plánovať, organizovať a hodnotiť, správať sa zodpovedne, plniť si svoje povinnosti, dokončiť prácu, ovládať jednoduché manuálne zručnosti

Dieťa so zdravotným znevýhodnením v ŠKD má osvojené tieto kľúčové kompetencie na úrovni zodpovedajúcej jeho individuálnym možnostiam a schopnostiam a dĺžke jeho pobytu v ŠKD.

2.2 Projekty, spolupráca s inými subjektami

- **Projekty**, do ktorých sa ŠKD zapája sú kultúrne programy, projekty zamerané na dopravnú výchovu detí, zdravú výživu, environmentálnu výchovu, športové popoludnia a iné, z ktorých niektoré sú celoškolskými projektmi a v rámci ŠKD sa realizujú v spolupráci s učiteľmi.

- **Spolupráca s inými subjektami:**

ŠKD spolupracuje s rodičmi prostredníctvom rady školy a pravidelných či nepravidelných osobných stretnutí s rodičmi. Spolupráca spočíva v rôznych formách pomoci pri zabezpečovaní a príprave tradičných športových a kultúrnych podujatí ŠKD ako sú školská Výstava ovocia a zeleniny, Vianočná besiedka, Mikuláš v škole, Vianočný bazár, Karneval, Tvorivé dielne, Deň matiek, Deň detí, Športové hry, Burza ošatenia, a iné. Okrem toho ŠKD spolupracuje s Mestským múzeom Zlaté Moravce v rámci literárnych vychádzok do múzea a účasťou na ďalších tradičných kultúrnych podujatiach.

3 Výchovný jazyk

Výchovná činnosť v ŠKD sa uskutočňuje v štátnom jazyku Slovenskej republiky – v slovenskom jazyku.

4 Formy výchovy a vzdelávania

V ŠKD uplatňujeme **dennú** formu výchovy a vzdelávania, ktorá je prispôsobená vyučovaciemu procesu v SZŠ. Vychovávateľky vo výchovno-vzdelávacej činnosti preferujú predovšetkým zážitkové, aktivizujúce a motivačné metódy a formy práce (kooperatívne

Výchovný program ŠKD

činnosti, hra, dramatizácia, praktické činnosti, výchova umením...), spolupracujú s rodinou dieťaťa a s pedagogickými a nepedagogickými zamestnancami školy.

Základnou organizačnou formou výchovy a vzdelávania v ŠKD je skupinová výchovno-vzdelávacia alebo individuálna aktivita v oddelení ŠKD.

Výchovno-vzdelávacia činnosť ŠKD sa organizuje ako

- a) **pravidelná** činnosť zameraná na **prípravu na školské vyučovanie**,
- b) **pravidelná záujmová** činnosť na uspokojovanie a rozvíjanie individuálnych potrieb detí,
- c) **príležitostná** (jednorazová, mimoriadna, sezónna) činnosť najmä formou podujatí, súťaží, exkurzií a pohybových aktivít,
- d) podľa **stupňa organizovanosti** ako: riadená alebo spontánna.

Pri uskutočňovaní výchovno-vzdelávacej činnosti v ŠKD sa jednotlivé druhy činností striedajú.

Spontánna, neriadená činnosť	Riadená činnosť
Metódy používané pri spontánnej, neriadenej činnosti:	Metódy používané pri riadenej činnosti:
- pozorovanie, získavanie skúseností prežívaním, - hra, individuálna práca, - vlastná tvorba, aktivizujúce hry, - práca vo dvojici, v skupine, partnerská „výuka“, - samostatné a skupinové riešenie konfliktov (mediácia), - participácia (zjednotenie sa v jednej komunite), - hodnotenie, sebahodnotenie.	- rozprávanie, dramatizácia, vychádzka, - vyhľadávanie informácií, riešenie problémových situácií, - rozhovor, diskusia, - didaktické hry, používanie IKT, - návšteva výstavy, múzea, - situačná metóda, - prezentácia, vysvetlenie, pozorovanie, - kladný vzor, príklad, - cvičenia a navýkania, praktická činnosť, pokus – omyl, - metódy na rozvoj tvorivosti, fantázie.
Formy práce pri spontánnej činnosti:	Formy práce pri riadenej činnosti:
- dialóg, rozhovor, debata, - odpočinok, čítanie kníh a časopisov, - tematické hry (domov, rodina, škola, obchod, doprava...), - konštruktívne hry so stavebnicou, - stolové hry, skladanie obrázkov, - voľné kreslenie, vymal'ovačky, doplnovačky.	- vychádzky s pozorovaním, exkurzia, besedy, - práce s rôznymi druhmi materiálu, - kreslenie, strihanie, - činnosti s vonkajším konceptom Snoezelen, - práce s knihou, - súťaživé hry, didaktické hry, - dramatizácia, scénka, hranie rolí, - hudobno-pohybové hry, - športové hry, pohybové cvičenie, nácvik.

Pri všetkých týchto aktivitách sú rešpektované požiadavky na voľný čas dieťaťa:

- požiadavka pedagogického ovplyvňovania voľného času, keď vychovávateľka navodzuje a motivuje činnosť a oceňuje výkony detí,

Výchovný program ŠKD

- požiadavka dobrovoľnosti, keď sa dieťa zapojí do jemu primeranej činnosti na základe vlastného záujmu a dobrej motivácie,
- požiadavka zaujímavosti, s prvkami pestrosti,
- požiadavka aktivity, kde je činnosť volená tak, aby v nej mohli byť úspešné všetky deti, aby sa čiastočne zúčastňovali na tvorbe a príprave činnosti, na ich realizácii aj hodnotení,
- požiadavka citlivosti, ktorá závisí na prežívaní kladných emócií v priebehu aj po hodnotení ukončenej činnosti,
- požiadavka sebarealizácie, lebo činnosťou dieťa objavuje svoje dobré stránky, ak je jeho snaha a výsledky jeho práce kladne hodnotené okolím,

Každé dieťa je nezameniteľná individualita. K rozvíjaniu jednotlivých znalostí v plnej miere dochádza postupne, rôznym tempom, v priebehu celého výchovného cyklu.

- ŠKD využíva priestory v budove na ul. J. Kráľa 39 – jednu miestnosť na prízemí s vlastným sociálnym zariadením, relaxačnú miestnosť v suteréne budovy, spoločenskú miestnosť na druhom podlaží a miestnosť konceptu Snoezelen. Súčasťou materiálno-technického vybavenia ŠKD je aj: vybavenie IKT s pripojením na internet v spoločenskej miestnosti školy, technické prostriedky na tvorbu a rozmnožovanie textových materiálov a obrazových materiálov v zborovni školy, špeciálne edukačné publikácie, multimediálne pomôcky a špeciálne kompenzačné pomôcky v kabinete učebných pomôcok školy.

Na činnosť ŠKD sa využíva aj drevo/keramická dieňa, cvičná kuchynka, areál školy a ďalšie priestory školy.

5 Tematické oblasti výchovy

Výchova a vzdelávanie v školskom klube detí sú realizované v priebehu činností prameniacich zo záujmov detí. Účasť na jednotlivých aktivitách má prinášať deťom kladné emócie, prežívanie, je dobrovoľná a má prispieť k ich sebarealizácii. Potreby a záujmy detí a ich naplnenie sa realizuje cez voľbu aktivít a záujmových činností z hľadiska školských cieľov výchovy a vzdelávania.

Záujmovú činnosť charakterizujeme ako vedomú činnosť zameranú na uspokojenie a rozvoj individuálnych potrieb a záujmov detí so zdravotným znevýhodnením, dôležitá je pre rozvíjanie tvorivých schopností, utváranie zručností a návykov, prehĺbovanie vedomostí a praktických skúseností. ŠKD realizuje záujmovú činnosť cez výchovno-vzdelávacie aktivity v **tematických oblastiach výchovy**.

Výchovno-vzdelávacia činnosť v ŠKD je vnútorne prepojená s obsahom a cieľmi vzdelávania v ŠZŠ.

Výchovný program ŠKD

Obsahovú dimenziu výchovy mimo vyučovania reprezentujú tri piliere – personalizácia, inklúzia a subjektívna pohoda, ktoré sú obsiahnuté v tematických oblastiach výchovy. Tematické oblasti výchovy sú vzájomne prepojené, prelínajú sa a nevystupujú ako samostatné a izolované časti. Nie sú uzavretým celkom, ale otvorenou obsahovou dimenziou výchovy mimo vyučovania, čo umožňuje ich aktualizáciu, inováciu a obohatenie v rámci výchovného programu školského zariadenia.

Tematické oblasti výchovy (ďalej aj TOV) sú:

1 Komunikácia a práca s informáciami

2 Sebarozvoj a svet práce

3 Zdravie a subjektívna pohoda

4 Spoločnosť a príroda

5 Kultúra a umenie

Charakteristika a ciele tematických oblastí výchovy

1 Komunikácia a práca s informáciami (KPI)

Charakteristika (opis) TOV

Verbálna a neverbálna komunikácia, virtuálna komunikácia, budovanie digitálnej stopy.

Riešenie konfliktov, aktívne počúvanie, prezentačné zručnosti.

Kritické myslenie – podľa schopností a možností dieťaťa, riešenie problémov, vyhľadávanie a rozoznávanie informácií (fakty, argumenty, názor, pocit, hoax).

Čitateľská, matematická a digitálna gramotnosť.

Ciele tematickej oblasti výchovy KPI

Primerane svojim schopnostiam:

- Osvojovať si schopnosti prezentačných zručností, diskutovať, obhajovať vlastné názory.
- Vyjadrovať svoj názor ústnou aj písomnou formou.
- Vyjadrovať svoje myšlienky v slovenskom jazyku, pracovať s knihou, tvoriť jednoduché texty, pochopiť funkcie písanej reči a porozumieť významu textu.
- Rešpektovať právne a etické zásady používania IKT a mediálnych produktov.
- Poznať riziká používania internetu a online prostredia (dostupnosť informácií, strata súkromia, otvorenosť k ľuďom).
- Komunikovať slušne, gramaticky správne, rozvíjať slovnú zásobu.
- Využívať základné matematické myslenie v každodennom živote.

2 Sebarozvoj a svet práce (SSP)

Charakteristika (opis) TOV

Personalizácia – priestor pre objavovanie a definovanie seba.

Sebadôvera, sebapoznávanie – kto som, kým sa chcem stať, o čom snívam.

Manažment času, sebadisciplína, pevná vôľa. Prezentovanie seba.

Mäkké zručnosti – spolupráca v skupine, kooperácia, asertivita, tvorivé myslenie, empatia.

Riešenie konfliktov, správne sa rozhodovať, vyjednávanie, vhodné povolania, nové pracovné pozície, digitalizácia a informatizácia.

Ciele tematickej oblasti výchovy SSP

- Primerane svojim schopnostiam:
- Prejavovať iniciatívnosť, tvorivosť a prirodzenú zvedavosť pri poznávaní sveta okolo seba.
- Osvojovať si zručnosti riešiť konflikty, vyjadrovať svoje postoje a názory na primeranej úrovni empatie a asertivity.
- Zapájať sa úspešne do bežného života rozvíjaním zručností finančnej gramotnosti.
- Poznávať rôzne aktivity na podporu sebarealizácie.
- Poznávať vhodné povolania.
- Vedieť spolupracovať so skupinou.
- Nadobúdať manuálne a technické zručnosti potrebné v bežnom živote.
- Byť zodpovedný za pracovné úlohy – dokončiť začatú prácu.

3 Zdravie a subjektívna pohoda (ZSP)

Charakteristika (opis) TOV

Fyzické zdravie, duševné zdravie, zdravý životný štýl, životospráva, šport, cvičenie, režim dňa.

Túžby, postoje, názory.

Dôležitosť prítomného okamihu, subjektívna pohoda ako schopnosť byť bez strachu, úzkosti.

Pocit šťastia – čo ma robí šťastným, čo mi prináša radosť.

Pocit spokojnosti – zmysel života.

Skutočný život a virtuálna realita.

Ciele tematickej oblasti výchovy ZSP

Primerane svojim schopnostiam:

- Získať informácie o zdravom životnom štýle a uspokojiť svoje fyzické potreby (spánok, strava, pohyb, odpočinok) vo svojom dennom režime.
- Mať pozitívny vzťah k pohybovým aktivitám a športu, začleniť ich do denného režimu.
- Získať informácie o situáciách ohrozujúcich zdravie a vedieť poskytnúť prvú pomoc na veku primeranej úrovni. Poznať dôležité linky pomoci.
- Upevňovať hygienické zásady, návyky základných sebaobslužných činností, poznať kultúru stolovania a zásady slušného správania v praxi.
- Riešiť svoje emočné problémy, zvládnuť vlastné pozitívne a negatívne emócie.
- Získať správne návyky držania tela a mať kultivovaný pohybový prejav.
- Získať zdravé sociálne návyky ako prevenciu pred rizikovým správaním.

4 Spoločnosť a príroda (SP)

Charakteristika (opis) TOV

Hodnoty v spoločnosti, sloboda, demokracia, práva a povinnosti. Ľudské práva.

Sociálne znevýhodnené (vylúčené) skupiny.

Inkluzívny prístup k životu – prijatie druhého za partnera, spoločníka, spolutvorcu.

Medziľudské vzťahy, tolerancia, akceptácia, rešpektovanie, dialóg, kompromis.

Trvalo udržateľný rozvoj.

Planéta Zem.

Vesmír.

Globálne problémy ľudstva.

Ciele tematickej oblasti výchovy SP

Primerane svojim schopnostiam:

- Utvrdzovať etické správanie, prijímať odlišnosť.
- Dodržiavať spoločenské, kultúrne a právne normy v správaní voči okoliu.
- Diskutovať o mediálne aktívnych skupinách, ktoré spochybňujú demokratické hodnoty a propagujú extrémizmus v rôznych oblastiach (napr. youtuberi, influenceri).
- Využívať prírodovedné vedomosti v súvislosti so spoločenskými a globálnymi výzvami.
- Uplatňovať zásady environmentálneho prístupu k životnému prostrediu.

5 Kultúra a umenie (KU)

Charakteristika (opis) TOV

Kultúrne dedičstvá – tradície, zvyky, obyčaje.

Rozmanitosť a vplyv iných kultúr.

Národná hrdosť, vlastenectvo. Slovensko – moja krajina.

Náboženstvá.

Národnostné menšiny.

Umenie – výtvarné, hudobné, literárno-dramatické.

Sebavyjadrenie cez umenie.

Ciele tematickej oblasti výchovy KU

Primerane svojim schopnostiam:

- Obrazy, filmy, fotografie, remeslá, hudbu, spev vnímať ako inšpiráciu pre vlastné kreatívne vyjadrenie.
- Využívať rôzne formy umenia na vlastné sebavyjadrenie (hudobné, výtvarné, dramatické, tanečné).
- Pestovať vzťah k ľudovým tradíciám, chrániť a poznávať kultúrneho dedičstvo.
- Poznávať kultúru, náboženské zvyky a tradície národnostných menšín žijúcich na Slovensku.
- Prejavovať pozitívny vzťah k umeniu a kultúre (múzeá, výstavy, koncerty atď.).
- Podieľať sa na príprave kultúrnych podujatí v ŠKD.

Výchovný program ŠKD

Prepojenie tematických oblastí výchovy ŠKD so vzdelávacími oblasťami ŠZŠ

Tematická oblasť výchovy/VPŠZ	Vzdelávacia oblasť/ŠkVP
Komunikácia a práca s informáciami	Jazyk a komunikácia Matematika a práca s informáciami
Sebarozvoj a svet práce	Človek a svet práce
Zdravie a subjektívna pohoda	Zdravie a pohyb
Spoločnosť a príroda	Človek a spoločnosť Človek a príroda
Kultúra a umenie	Umenie a kultúra

Vo výchove mimo vyučovania sa v podstate v každej výchovno-vzdelávacej činnosti realizuje viacej tematických oblastí výchovy súbežne, ale vychovávateľka musí v konkrétnej činnosti určiť dominantný cieľ, teda ktorá tematická oblasť výchovy je aktuálne realizovaná.

5.1 Zoznam oblastí výchovy s vymedzením najmenšieho počtu výchovno-vzdelávacích činností

	Tematická oblasť výchovy	Počet výchovno-vzdelávacích činností/aktivít v jednotlivých oddeleniach ŠKD:			
		I. odd.	II. odd.	III. odd.	IV. odd.
1	Komunikácia a práca s informáciami	33	33	33	33
2	Sebarozvoj a svet práce	33	33	33	33
3	Zdravie a subjektívna pohoda	33	33	33	33
4	Spoločnosť a príroda	33	33	33	33
5	Kultúra a umenie	33	33	33	33

5.2 Výchovný plán

Na úrovni plánovania obsahu výchovy a vzdelávania v jednotlivých oddeleniach ŠKD sa tematické oblasti výchovy vzájomne prelínajú a striedajú. Tematické oblasti výchovy je možné implementovať v rámci všetkých druhov činností, s rešpektovaním zabezpečenia psychohygieny detí a ich oddychu v čase mimo vyučovania a v čase školských prázdnin.

Výchovný plán stanovuje skladbu výchovno-vzdelávacej činnosti (ďalej len VVČ) vo výchovných oddeleniach na obdobie školského roka. Určuje minimálny počet VVČ v jednotlivých tematických oblastiach výchovy, ktoré vychovávateľky zrealizujú v školskom roku. Vychovávateľka koordinuje VVČ tak, aby sa v priebehu dňa realizovali najmä oddychová a rekreačná činnosť, záujmová činnosť a príprava na vyučovanie.

Sebaobslužné činnosti	• obed, kultúra stolovania • zásady slušného správania • kultúra obliekania, ochrana zdravia sezónnym oblečením • praktické činnosti
Oddychové činnosti	• krátkodobé činnosti zamerané na oddych • počúvanie hudby, počúvanie rozprávky • pozeranie rozprávky, edukatívneho DVD • čítanie, hlasné čítanie • spoločenské, konštruktívne, tvorivé hry • relaxačné cvičenia, relaxačné chvíľky • rozhovory, komunikačný kruh
Rekreačné činnosti	• relaxačné činnosti • pobyt vonku, pobyt v prírode, vychádzky, exkurzie • kolektívne, loptové a pohybové hry • hry s hračkami
Režimové momenty	• momenty uplatňované pri zmene činnosti a podľa individuálnych požiadaviek režimu dňa detí – individuálny charakter, individuálne činnosti • krúžky v škole • presuny detí • obliekanie, vyzliekanie • odchod na vychádzku • príprava na obed – hygiena, umývanie rúk a pod.
Príprava na vyučovanie	• upevňovanie učiva na základe požiadaviek učiteľov ŠZŠ, ŠkVP • písanie úloh • didaktické hry • čítanie • ústne precvičovanie • práca s učebnicou, pracovným listom, pracovným zošitom • tajničky, obrázkové tajničky, osemsmerovky

Použité skratky

ŠKD	- Školský klub detí
VPŠZ	- Výchovný program školského zariadenia
ŠZŠ	- Špeciálna základná škola
MP	- Mentálne postihnutie
SZP	- Sociálne znevýhodnené prostredie
MRK	- Marginalizované rómske komunity
IKT	- Informačno-komunikačné technológie
TOV	- Tematická oblasť výchovy
KPI	- Komunikácia a práca s informáciami
SSP	- Sebarozvoj a svet práce
ZSP	- Zdravie a subjektívna pohoda
SP	- Spoločnosť a príroda
KU	- Kultúra a umenie
ŠkVP	- Školský vzdelávací program
VVČ	- Výchovno-vzdelávacia činnosť